

Renklere dalmak

Nalan Yırtmaç'ın 15 Kasım-29 Aralık 2019 tarihleri arasında Depo İstanbul'da gerçekleşen *İsim, Şehir, Bitki, Hayvan* isimli kişisel sergisi esnasında sanatçıyla sergiden bağımsız bir şekilde sergi mekânında bir söyleşi gerçekleştirdik. Yazarın deyişiyle "biraz kendi kendimize konuşur gibi, ama güzel oldu."

Söyleşenler: Nalan Yırtmaç ve Fatih Özgüven

Fotoğraf: Elif Kahveci

Sence figür kendi başına komik bir şey mi?

Karikatür öğretmeniyim diye mi bunu bana soruyorsun? (Gülüyor) Ne diyeyim ben şimdi? Sergilenen işlerimden ok atan Bilal'e... Sen ona çok gülmüştün. Figür tek başına bir dünya, hayat gibi, halden hale. Sergi de. Ama ağır mevzular da var.

Ağır mevzular olduğu kesin ama figürlerin ağır mevzuları hafif yanlarından almayı sever. Sadece insan figürlerin değil, eşyaların da hayvanların da. Böylece serginin ismine girdik. En sevdiğim dev bitkilerin, ebruya kapılıp giden otobüslerin, insan suratlı hayvanların... Ama anladım, ağır mevzulara baktığın açığı sormalıyım şu hâlde.

Evet 2015'ten beri afacanlığımız, kahkahalarımız kursağımıza dizildi valla. Serginin mevzusu göç, kamusal alanın talanı, Meksika'da öldürülen gazeteciler, yerel direnişler...

Afacanlık ve üzüntüler birbirini nasıl dengeliyor sende? Ya da besliyor mu demeliyim?

Beni dengeleyen galiba aldığım antidepresan ve kafama takılan bu ağır mevzular hakkında iş yapmak, çalışmak.

Antidepresanların iş çıkarma konusundaki faydalarından bahsedeceğiz o halde. Neyi geri itiyorlar, neyi öne çıkarıyorlar, nasıl iş çıkıyor?

Hapın kimyasını bilemem ama nasıl çalışıyorum, topluyorum her şeyi... Çöpçüyüm bildiğin çöpçü... Sokakta bulunmuş bir duralit, bir mukavva, atılmış her şey ilgimi çekiyor. Kolaj yapmadan duramam ama istediğim imgeleri toplamam yıllar sürebilir. Deftere çizilmiş desenler, suluboyalar, imgeler, notlar birikir de birikir. Bunlar bazen hiçbir işe yaramaz, defterde kalır. Defterler bitince defterlere alıcı gözle bakarım ve seçerim. Seçtiklerimi eskiz olarak düşünürü ve büyütürüm ya tuvale ya kumaşa ya da duvara... Sergiyi gezenler, defterlerimi neden sergilemediğimi sormuşlar. Ben de istedim, defterdarız elbet ama sergileme biçimini çözemedik. Yürüyüp gitmesin diye kapalı bir camekâna ya da masaya zincirlemek istemedik onları.

Çöpçülük benim de tanıdığım bir şey, atılmış olana hiç kıyamam; bir zamanlar parlak günler gördüklerine ve onları o günlere döndürebileceğime inanırım. Bit pazarcıyım. Fakat bende Andersen masalı, Kemalettin Tuğcu romanlarıyla at başı giden şey sende öyle işlemiyor. Sevdiğim bir tarafı da budur resimlerinin. Sende en ağır mevzular "isim-şehir-bitki-hayvan" birlikte bir neşe içinde duruyor. Kalın çizgili kontrast tarz haline geliyor. Kendilerine özgü oyunculuğu da terk etmeden. Bu senin hem "gerçekçiliğin" hem de "fantastikliğinin" bence. Mevzuya bakarken neler oluyor? Hem dünyayı görüşünle ilgili hem elinin gidişiyle.

Gözler ve eller hep periferide olan ve artık eskisi kadar çok göremediğimiz gecekonduların renklerine gider, hep onu arar. Pembeler, sarılar, cart fıstık yeşilleri... Neşeli bence. Evin salonu benim atölyem. Çalışıyorum bir gün, Leylâ Gediz geldi. Bilirsin o renk kullanmaz, pastel tonlarda monokrom çalışır. Benim resimleri görünce bakamadı valla nerdeyse epilepsi krizi geçirdi. (Gülüyor) Renk demişken Antonio'nun (Cosentino) paletini çok severim, resimlerindeki periferi manzaralarını, aynı şekilde Hakan'ın (Gürsoytrak) kalabalık kompozisyonlu şehir-insan manzaralarının ve gecekonduların hastasıyım. (Hafriyat elemanlarından çok etkilendiğim doğrudur.) Yedi yıldır sergi yapmadım. Buradaki resimler 2017-19 arasındaki resimlerimden bir seçkidir. Resimler Depo İstanbul'a geldi, tam asacağız, koyduk karşımıza hepsini. Farklı yıllarda yapılmış resimler ama bütün resimlerde aynı pembe, aynı sarı! Bunu hiç hesaplamamıştım. Sanırım sergi o renkler sayesinde bütünlüklü oldu. 2017 yılınca iki ay boyunca kaldığım Meksika benim paleti bu hale getirdi. (Gülüyor)

(O arada mahallenin çocukları Berat ve Nehir geldiler Nalan'ın yanına. Eskiden İlhan Sayın ile birlikte Depo'da mahallenin çocuklarına atölyeler verdiği zamanlardan... O zaman küçükmişler, ama birbirlerini hatırladılar. Berat'ın emzikli olduğu zamanları konuştular. Nalan çocuklara sergiyi gezdirdi. Berat çıplak kadınlara itiraz etti. Nehir göçmenlerle ilgili ve genelde pembe olan resimleri beğendi.)